

V Bruseli 1. júla 2022
(OR. en)

10939/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0213(COD)**

**ECOFIN 702
CODEC 1079
RELEX 935
COEST 517
NIS 14**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	1. júla 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 450 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o poskytnutí výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 450 final.

Príloha: COM(2022) 450 final



V Bruseli 1. 7. 2022
COM(2022) 450 final

2022/0213 (COD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o poskytnutí výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine

DŮVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Podpora EÚ Ukrajine v súčasnej mimoriadnej situácii je zakotvená v silných dlhodobých vzťahoch. Ukrajina rozvíja od roku 2014 silné partnerstvo s Európskou úniou, ktoré presahuje rámec dvojstrannej spolupráce a smeruje k postupnému politickému pridruženiu a hospodárskej integrácii. Dohoda o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou, ktorá nadobudla platnosť 1. septembra 2017 a zahŕňa prehĺbenú a komplexnú zónu voľného obchodu, je hlavným nástrojom na zblíženie Ukrajiny a EÚ¹. Okrem podpory hlbších politických väzieb, silnejších hospodárskych väzieb a dodržiavania spoločných hodnôt dohoda poskytla pevný rámec pre vykonávanie ambiciózneho programu reforiem zameraného na boj proti korupcii, nezávislý systém súdnictva, právny štát a lepšie podnikateľské prostredie. EÚ preukázala nepretržitú podporu dôležitým štrukturálnym reformám na Ukrajine, ktoré majú zásadný význam pre prilákanie investícií, zvýšenie produktivity a zvýšenie životnej úrovne v strednodobom a dlhodobejšom horizonte. V nadväznosti na žiadosť krajiny o členstvo v Únii Európska rada uznala európsku perspektívu Ukrajiny a udelila jej status kandidátskej krajiny, na základe čoho sa spolupráca s Ukrajinou bude ďalej prehĺbovať podľa toho, ako bude táto krajina napredovať na svojej európskej ceste.

Dlhodobý hospodársky rozvoj a reformná orientácia Ukrajiny čelia obrovskej výzve, odkedy Rusko 24. februára 2022 napadlo krajinu v bezprecedentnom akte neodôvodnenej a nevyprovokovanej agresie. Okrem nesmierného ľudského utrpenia spôsobila prebiehajúca vojna na Ukrajine obrovské škody na fyzickej infraštruktúre (cesty, mosty, továrne atď.) a na obytných a obecných budovách (bytové jednotky, školy, nemocnice atď.). Boje takisto spôsobili masívny exodus obyvateľov, pri ktorom bolo 6 miliónov ľudí vnútorne vysídlených a viac ako 7 miliónov osôb utieklo.

Okrem toho, že ruská vojenská agresia proti Ukrajine spôsobila obrovské hospodárske škody, ukrajinský štát v dôsledku nej prišiel o prístup na medzinárodné kapitálové trhy. Výslednú likvidnú medzeru v rámci platobnej bilancie odhadujú orgány a MMF na približne 39 miliárd USD za celý rok 2022. Medzinárodný menový fond usudzuje, že Ukrajina by mohla prostredníctvom bezpečného čerpania svojich oficiálnych medzinárodných rezerv, ktoré by neohrozilo jej makrofinančnú stabilitu, financovať 9 miliárd USD z tejto medzery². Bilaterálne a multilaterálne záväzky finančnej podpory prisľúbené Ukrajine na zasadnutí ministrov financií a guvernérov centrálnych bánk skupiny G7, ktoré sa uskutočnilo 18. až 20. mája, dosiahli úroveň takmer 20 miliárd USD. Nemecko poskytlo grant na priamu rozpočtovú podporu vo výške 1 miliardy EUR. Ďalšie záväzky členských štátov EÚ zahŕňajú 200 miliónov EUR od Talianska a 190 miliónov EUR od Francúzska. S cieľom prispieť k financovaniu zostávajúcej odhadovanej likvidnej medzery Ukrajiny za celý rok 2022 vo výške približne 10 miliárd USD má Komisia v úmysle predložiť návrh na operáciu výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine vo výške do 9 miliárd EUR.

S cieľom riešiť bezprostredné a najnaliehavejšie finančné potreby Ukrajiny Komisia ako prvý krok predkladá Európskemu parlamentu a Rade tento návrh rozhodnutia poskytnúť Ukrajine dodatočnú makrofinančnú pomoc vo výške do 1 miliardy EUR vo forme veľmi výhodného dlhodobého úveru. Ako druhý krok má Komisia v úmysle čo najskôr predložiť zvyšok tohto

¹ Ukrajina oficiálne požiadala o členstvo v EÚ 28. februára 2022, štyri dni po ruskej invázii, a status kandidátskej krajiny jej bol udelený koncom júna 2022.

² Ako Európskej komisii potvrdil MMF v liste s posúdením doručenom 3. júna 2022.

balíka, ktorý je mimoriadne výnimočný vzhľadom na svoju povahu a veľkosť. Ide teda o reakciu na výzvu Európskej rady z 23. – 24. júna, ktorá Komisiu vyzvala na urýchlené predloženie návrhu. Spolu s núdzovou makrofinančnou pomocou vo výške 1,2 miliardy EUR, ktorá bola vyplatená začiatkom tohto roka³, by celková makrofinančná podpora EÚ Ukrajine od začiatku vojny dosiahla 2,2 miliardy EUR a mohla by dosiahnuť až 10 miliárd EUR, keď sa začne využívať celá výnimočná makrofinančná pomoc poskytnutá Ukrajine⁴. Táto finančná pomoc dopĺňa mnohé iné druhy podpory, najmä humanitárnu pomoc, rozvojovú pomoc a pomoc na obranu, pozastavenie všetkých dovozných ciel na ukrajinský vývoz na jeden rok alebo iné iniciatívy v oblasti solidarity, napr. na riešenie problémov v doprave s cieľom zaistiť vývoz, najmä obilnín.

Táto dodatočná makrofinančná pomoc vo výške do 1 miliardy EUR sa považuje za prvú časť a Komisia má v úmysle čo najskôr predložiť návrh druhej časti výnimočnej makrofinančnej pomoci. Cieľom tejto prvej časti výnimočnej makrofinančnej pomoci je poskytnúť rýchlu finančnú podporu v situácii akútnych potrieb financovania a zabezpečiť nepretržité fungovanie najkritickejších funkcií ukrajinského štátu. Bude mať obdobie dostupnosti jeden rok a vyplatí sa v jednej splátke, ktorá sa môže rozdeliť na jednu alebo viac tranží. Uvoľnenie splátky a pomoci bude podmienené memorandom o porozumení (ďalej len „MoP“), ktoré sa dojedná s ukrajinskými orgánmi. Toto MoP bude zahŕňať zvýšenú transparentnosť a podávanie správ o využívaní finančných prostriedkov a vymedzia sa v ňom požiadavky na podávanie správ, s ktorými bude táto makrofinančná pomoc spojená. Do úvahy pripadajú aj politické opatrenia na zlepšenie odolnosti a stability krajiny v oblasti správy vecí verejných a právneho štátu, ako aj v odvetví energetiky, ktoré neboli dokončené z dôvodov vyššej moci, pričom podpora by sa mohla poskytnúť z núdzovej makrofinančnej pomoci vo výške 1,2 miliardy EUR vyplatenej v marci a máji 2022. Očakáva sa, že implementácia tejto makrofinančnej pomoci ako prvej časti výnimočnej makrofinančnej pomoci avizovanej v oznámení o podpore a obnove Ukrajiny, pôjde ruka v ruke s humanitárnou pomocou a podporou financovanou z Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa)⁵. Okrem toho ide o súčasť mimoriadneho medzinárodného úsilia bilaterálnych darcov a medzinárodných finančných inštitúcií o podporu Ukrajiny v tejto kritickej situácii.

Navrhovaná splátka vo výške 1 miliardy EUR sa podporí z rezerv na záruku pre vonkajšiu činnosť vytvorenú v rámci NDICI – Globálna Európa dostupných v rozpočte EÚ. Tieto rezervy poskytnú EÚ zdroje na splatenie investorov do dlhopisov, ktoré sa použijú na financovanie úverov makrofinančnej pomoci v prípade, že prijímajúca krajina nesplní svoje záväzky voči EÚ týkajúce sa splácania. V súčasnom VFR sa predpokladá všeobecný program makrofinančnej pomoci v celkovej výške približne 11 miliárd EUR vo forme úverov, na ktoré sa tvorí rezerva na úrovni 9 %. Na tomto základe sa v ustanoveniach o finančnom plánovaní vyčlenila 1 miliarda EUR v rezervách na úvery makrofinančnej pomoci tretím krajinám v rámci súčasného VFR. Tvorba rezerv by sa mala financovať v rámci limitov

³ Vykonávacie rozhodnutie Rady, 28. 3. 2022.

⁴ Pred začatím poskytovania výnimočnej makrofinančnej pomoci v roku 2022 EÚ podporovala Ukrajinu prostredníctvom piatich po sebe nasledujúcich operácií makrofinančnej pomoci, ktoré medzi rokmi 2014 a 2021 predstavovali 5 miliárd EUR vo forme úverov.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1).

stanovených v článku 31 ods. 5 druhom pododseku nariadenia (EÚ) 2021/947. Tieto rezervy budú predstavovať rozpočtové prostriedky, ktoré podporia navrhovaný úver pre Ukrajinu.

Vzhľadom na nedávny dramatický a nepredvídateľný vývoj na Ukrajine však miera tvorby rezerv vo výške 9 % všeobecne uplatňovaná na krajiny, ktoré riešia krízu platobnej bilancie, nie je v tomto prípade primeraná. V tomto návrhu sa predpokladá 70 % miera krytia prostredníctvom splatených rezerv v rámci rozpočtu Únie. Táto výnimočne vysoká miera tvorby rezerv sa v súlade so zásadami správneho finančného riadenia považuje za dostatočnú na obmedzenie rizika vyplývajúceho z tejto dodatočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine. Uplatnenie tejto 70 % miery tvorby rezerv na plánovaný úverový program vo výške do 1 miliardy EUR vo forme úveru znamená, že sa použije suma 700 miliónov EUR, ktorá je už v rámci súčasného VFR k dispozícii na makrofinančnú pomoc tretím krajinám, ako rezerva na potenciálne straty z tohto nového úveru. Uvedená miera tvorby rezerv by sa uplatňovala namiesto všeobecného pravidla stanoveného v článku 31 ods. 5 treťom pododseku nariadenia (EÚ) 2021/947.

Vzhľadom na mimoriadne náročnú situáciu, ktorej Ukrajina čelí, sa s cieľom obmedziť vplyv tohto úveru na fiškálnu udržateľnosť, tiež navrhuje, aby rozpočet EÚ výnimočne prevzal úrokové náklady vyplývajúce z navrhovanej makrofinančnej pomoci vo forme úveru až do výšky 1 miliardy EUR. Európska únia tak poskytne Ukrajine dodatočnú finančnú úľavu, ktorá prispeje k zlepšeniu udržateľnosti jej verejného dlhu. Komisia zabezpečí úver s dlhou splatnosťou s cieľom poskytnúť Ukrajine čo najdlhšie obdobie na návrat k rastu, rekonštrukciu jej hospodárstva v súlade s jej európskymi ambíciami a maximalizáciu šance na úplné splatenie.

Po prijatí tohto návrhu a splnení všetkých súvisiacich formalít (podpis memoranda o porozumení, nadobudnutie platnosti zmluvy o úvere) Komisia bezodkladne poskytne tento úver, pričom zohľadní potreby Ukrajiny. Komisia čo najskôr pokročí v prípravách na organizáciu zostávajúceho balíka mimoriadnych úverov makrofinančnej pomoci.

• **Všeobecný kontext**

Hospodárska situácia Ukrajiny sa po vojnovej agresii Ruska dramaticky zhoršila. Podľa neoficiálnych odhadov sa ukrajinský HDP v marci a apríli medziročne znížil o 35 – 40 %. Inflácia v máji medziročne vzrástla na 18 %. Národná banka Ukrajiny (NBU) pozastavila počas trvania konfliktu rámec pre plnenie cieľa v oblasti inflácie a ponechala svoju hlavnú mieru refinancovania na úrovni 10 % do 3. júna, keď ju zvýšila na 25 % s cieľom odradiť od dopytu po cudzích menách, ktorý začal rásť v druhej polovici mája. Takisto prisľúbila, že v prípade nedostatočného súkromného dopytu získa štátne vojnové dlhopisy a skutočne kúpila ekvivalent týchto dlhopisov vo výške približne 4,1 miliardy USD. Časť následného financovania menového rozpočtu však bola absorbovaná intervenciami NBU vo forme devízového predaja, na základe čoho oficiálne medzinárodné rezervy od konca januára do konca mája poklesli celkovo o približne 4 miliardy USD na 25,1 miliardy USD.

Ruská vojenská agresia vyvolala značné potreby financovania ukrajinského rozpočtu, ktoré sa premietajú do značnej medzery vo vonkajšom financovaní. Na jednej strane vojna vyústila do výrazného poklesu verejných príjmov, hoci v určitých prípadoch ide o ciele opatrenia politiky, napr. na úľavu pre malé a stredné podniky (moratóriá na DPH, oslobodenie od cla). Na druhej strane sa výrazne zvýšili výdavky na pokrytie mimoriadnych vojenských a humanitárnych potrieb Ukrajiny vrátane sociálnej podpory vnútorne vysídlených osôb a vyšších nákladov na ochranu miezd. Výslednú celkovú likvidnú medzeru v rámci platobnej bilancie odhadujú orgány a MMF na približne 39 miliárd USD za celý rok 2022. Medzinárodný menový fond usudzuje, že Ukrajina by mohla prostredníctvom bezpečného

čerpania svojich oficiálnych medzinárodných rezerv, ktoré by neohrozilo jej makrofinančnú stabilitu, financovať 9 miliárd USD z tejto medzery⁶. Bilaterálne a multilaterálne záväzky finančnej podpory Ukrajine prisľúbené na zasadnutí ministrov financií a guvernérov centrálnych bánk skupiny G7, ktoré sa uskutočnilo 18. až 20. mája, dosiahli úroveň takmer 20 miliárd USD. Nemecko poskytlo grant na priamu rozpočtovú podporu vo výške 1 miliardy EUR. Ďalšie záväzky členských štátov EÚ zahŕňajú 200 miliónov EUR od Talianska a 190 miliónov EUR od Francúzska. S cieľom výrazne prispieť k financovaniu zostávajúcej odhadovanej likvidnej medzery Ukrajiny za celý rok 2022 vo výške približne 10 miliárd USD má Komisia v úmysle, najmä na základe výzvy Európskej rady z 23. a 24. júna, poskytnúť Ukrajine výnimočnú makrofinančnú pomoc vo výške do 9 miliárd EUR vo forme veľmi výhodných dlhodobých úverov. S cieľom riešiť bezprostredné a najnaliehavejšie finančné potreby Ukrajiny sa v prvom rade predkladá tento návrh na dodatočnú makrofinančnú pomoc vo výške do 1 miliardy EUR vo forme úveru. Komisia má v úmysle čoskoro predložiť vhodný návrh týkajúci sa zvyšku výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine. Jeho cieľom bude prispieť k pokrytiu najnaliehavejších a bezprostredných finančných potrieb Ukrajiny, pričom sa zohľadnia súčasne dostupné prostriedky v rámci rozpočtu Únie. Značné príspevky medzinárodných darcov k financovaniu celkovej likvidnej medzery Ukrajiny v rámci platobnej bilancie by mohli obmedziť nepriaznivý inflačný a celkový destabilizujúci vplyv, ku ktorému by došlo, ak by bola v plnom rozsahu financovaná prostredníctvom peňazí tlačenej bankou NBU.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tento návrh makrofinančnej pomoci Ukrajine nadväzuje na rozhodnutie (EÚ) 2022/313 o poskytnutí makrofinančnej pomoci Ukrajine vo výške 1,2 miliardy EUR vo forme úverov, ktorá bola v plnej výške vyplatená v dvoch tranžiach v marci a máji 2022. Touto dodatočnou makrofinančnou pomocou, t. j. prvou fázou vykonávania plánovanej výnimočnej makrofinančnej pomoci, sa posilňujú opatrenia Únie na priamu humanitárnu, rozvojovú a obrannú podporu, ako aj iniciatívy Únie na koordináciu multilaterálnych činností, ako je napríklad akcia „Stand-up for Ukraine“ (Postav sa za Ukrajinu).

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Poskytnutie ďalšej podpory Ukrajine vo forme veľmi výhodného dlhodobého úveru v tomto okamihu môže ukrajinským orgánom pomôcť pri prekonávaní závažných výziev v oblasti financovania, ktoré vyplývajú z vedenia a dôsledkov ruskej vojenskej agresie. Navyše podporou úsilia orgánov o udržanie stabilného makrofinančného prostredia navrhovaná makrofinančná pomoc zvyšuje pridanú hodnotu celkového zapojenia EÚ na Ukrajinu a zlepšuje účinnosť ďalších foriem finančnej pomoci EÚ krajine vrátane operácií rozpočtovej podpory a grantov dostupných prostredníctvom nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti v rámci platného viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027. Navrhovaná makrofinančná pomoc je súčasťou iniciatívy EÚ na podporu a obnovu Ukrajiny, ako aj neoddeliteľnou súčasťou celkovej medzinárodnej podpory pre Ukrajinu⁷.

⁶ Ako Európskej komisii potvrdil MMF v liste s posúdením doručenom 3. júna 2022.

⁷ Ako sa uvádza v oznámení Komisie z 18. mája, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ukraine-relief-reconstruction_en.pdf.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Vhodným právnym základom, pokiaľ ide o finančnú pomoc tretím krajinám, je článok 212 ZFEÚ.

Nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia Ruska si vyžaduje poskytnutie dodatočnej finančnej pomoci Ukrajine. S cieľom posilniť rozpočtovú udržateľnosť týchto opatrení je takisto potrebné zvýšiť mieru krytia dodatočného úveru makrofinančnej pomoci na 70 % prostredníctvom splatených rezerv v rámci rozpočtu Únie.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Zásada subsidiarity je dodržaná, keďže ciele obnovy makrofinančnej stability v krátkodobom horizonte na Ukrajine nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Európskej únie. Hlavnými dôvodmi sú rozpočtové obmedzenia existujúce na vnútroštátnej úrovni a potreba silnej koordinácie darcov s cieľom maximalizovať rozsah a účinnosť pomoci a zároveň obmedziť záťaž pre administratívne kapacity ukrajinských orgánov, ktoré sú za súčasných okolností veľmi vyťažené.

• Proporcionalita

Tento návrh je v súlade so zásadou proporcionality, pretože sa obmedzuje na minimum požadované v záujme dosiahnutia cieľov udržania makrofinančnej stability v krátkodobom horizonte a neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na tento účel.

Ako Komisia určila na základe odhadov orgánov a ako potvrdil MMF⁸, spolu s nadchádzajúcim zvýškom plánovanej výnimočnej makrofinančnej pomoci zodpovedá navrhovaná makrofinančná pomoc vo výške do 1 miliardy EUR takmer polovici zostávajúcej odhadovanej likvidnej medzery za rok 2022. Tento podiel je v súlade so štandardnými postupmi pre rozdelenie zaťaženia pri operáciách makrofinančnej pomoci (v prípade krajiny, s ktorou bola podpísaná dohoda o pridružení, by horná hranica bola 60 % podľa záverov Rady pre hospodárske a finančné záležitosti z 8. októbra 2002), pričom je zohľadnená pomoc prisľúbená Ukrajine od iných bilaterálnych a multilaterálnych darcov.

• Výber nástroja

Projektové financovanie alebo technická pomoc by neboli vhodné ani dostatočné na riešenie širších makrofinančných cieľov tejto makrofinančnej pomoci ani na návrh celkovej plánovanej výnimočnej makrofinančnej pomoci. Kľúčovou pridanou hodnotou makrofinančnej pomoci v porovnaní s inými nástrojmi EÚ je rýchle zmiernenie vonkajšieho finančného obmedzenia a pomoc pri zaistení pretrvávajúceho stabilného makrofinančného rámca, a to aj prostredníctvom podpory trvalej a udržateľnej platobnej bilancie a rozpočtovej situácie, s uplatnením vhodného rámca pre požiadavky na podávanie správ. Vďaka tomu, že makrofinančná pomoc pomôže zaistiť vhodný celkový politický rámec, môže zvýšiť aj účinnosť opatrení financovaných na Ukrajine v rámci iných, užšie zameraných finančných nástrojov EÚ. Zriadením operácie za veľmi výhodných podmienok a s dlhšou splatnosťou a dotáciou na pokrytie úrokových nákladov sa znižuje vplyv na udržateľnosť dlhovej služby krajiny. Rýchle poskytnutie veľmi potrebnej a veľmi významnej sumy finančnej podpory prostredníctvom veľmi výhodnej štruktúry makrofinančnej pomoci vo forme úverov sa preto

⁸ Ako Európskej komisii potvrdil MMF v liste s posúdením doručenom 27. mája 2022.

zdá opodstatnené, najmä vzhľadom na obmedzenia, ktorým čelí medzinárodné spoločenstvo vrátane EÚ, pokiaľ ide o poskytovanie značného grantového financovania.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Z minulých hodnotení *ex post* týkajúcich sa predchádzajúcich operácií makrofinančnej pomoci Ukrajine vyplýva, že vo všeobecnosti boli z hľadiska svojich cieľov, finančného krytia a politických podmienok veľmi relevantné.

Zásadne podporili Ukrajinu pri riešení jej problémov s platobnou bilanciou a vykonávaní kľúčových štrukturálnych reforiem s cieľom stabilizovať hospodárstvo a posilniť udržateľnosť jej zahraničnej pozície. Umožnili fiškálne úspory a finančné výhody a pôsobili ako katalyzátor ďalšej finančnej podpory a dôvery investorov. Balík podmienok spojených s makrofinančnou pomocou bol v plnom súlade so súvisiacim programom MMF a na politickej úrovni sa ním vytvoril posilňujúci účinok, ktorý prispel k mobilizácii ukrajinských orgánov v súvislosti so zásadnými reformami, najmä v oblastiach, na ktoré sa nevzťahovali iné medzinárodné darcovské programy.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Táto výnimočná makrofinančná pomoc sa poskytuje ako neoddeliteľná súčasť medzinárodnej podpory Ukrajine. Pri príprave tohto návrhu útvar Komisie konzultovali s MMF, so Svetovou bankou a s inými bilaterálnymi a multilaterálnymi darcami s významnými makrofinančnými odbornými znalosťami, a to aj pokiaľ ide o ukrajinské hospodárstvo. Komisia bola takisto v pravidelnom kontakte s ukrajinskými orgánmi.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Útvar Komisie založili tento návrh na dôkladnej analýze finančných potrieb a širšej makrofinančnej situácie Ukrajiny, ktorá sa uskutočnila v spolupráci s MMF a príslušnými medzinárodnými inštitúciami.

Útvar Komisie sa zapojili aj do diskusií s partnermi z oddelení pre riziká v medzinárodných finančných inštitúciách, ktoré majú rozsiahle expozície na Ukrajinu. Účelom týchto diskusií bolo pochopiť, ako tieto inštitúcie budú tvoriť rezervy a riadiť svoje expozície voči Ukrajine. Tieto diskusie odhalili, v akej miere inštitucionálny prístup každej inštitúcie závisí od toho, ako je jej súvaha vystavená vplyvu strát v súvislosti s ukrajinskými expozíciami. Niektoré inštitúcie využívajú úplné alebo čiastočné protizárky voči svojej expozícii alebo iné formy ochranných opatrení (rezervy, ktoré má Ukrajina v MMF). Keďže EÚ financovala úvery v rámci makrofinančnej pomoci prostredníctvom nadväzných úverov, nachádza sa v jedinečnej situácii, keď musí zabezpečiť stabilný a predvídateľný tok platieb svojim investorom do dlhopisov podľa pevne stanoveného a pravidelného harmonogramu v prípade nesplatenia platobných tokov od príjemcov úverov. Aby bolo možné túto dodatočnú makrofinančnú pomoc rýchlo poskytnúť, musí Únia ako prvý krok pri organizácii celého balíka výnimočnej makrofinančnej pomoci a na bezpečnom rozpočtovom základe uplatniť na túto dodatočnú expozíciu voči Ukrajine mieru tvorby rezerv vo výške 70 %.

V súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách útvar Komisie uskutočnia počas vykonávania pomoci operatívne posúdenie finančných a administratívnych tokov Ukrajiny, aby overili, že zavedené postupy pre riadenie programu pomoci vrátane

makrofinančnej pomoci poskytujú primerané záruky, pričom sa zohľadnia aj výnimočné okolnosti vojny. Umožní sa tak aktualizovať predchádzajúce posúdenie, v ktorom sa dospelo k záveru, že finančné toky a postupy na Ukrajine sú založené a fungujú na spoľahlivých zásadách, a preto sa považujú za vhodné na účely makrofinančnej pomoci.

- **Posúdenie vplyvu**

Makrofinančná pomoc Únie je mimoriadny núdzový nástroj zameraný na riešenie závažných ťažkostí s platobnou bilanciou v tretích krajinách. Vzhľadom na osobitný kontext a naliehavosť je tento návrh na makrofinančnú pomoc oslobodený od požiadavky na vykonanie posúdenia vplyvu v súlade s usmerneniami Komisie o lepšej právnej regulácii [SWD(2015) 111 final], keďže je politickým imperatívom, aby sa v situácii, ktorá si vyžaduje rýchlu reakciu, postupovalo rýchlo.

Všeobecnejšie, návrhy makrofinančnej pomoci Komisie vychádzajú zo skúseností získaných z hodnotení *ex post* vykonaných pri predchádzajúcich operáciách v krajinách susediacich s EÚ. Táto makrofinančná pomoc pomôže zmierniť krátkodobé finančné potreby Ukrajiny za súčasných mimoriadnych okolností. Cieľom požiadaviek na podávanie správ, ktoré sa majú dohodnúť v MoP, je zaistiť efektívnosť, transparentnosť a zodpovednosť podpory. Táto dodatočná makrofinančná pomoc a následná časť výnimočnej makrofinančnej pomoci by mali vychádzať z úspechov šiestich programov makrofinančnej pomoci realizovaných od roku 2015 vrátane poslednej núdzovej makrofinančnej pomoci poskytnutej v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 a pomoci poskytnutej začiatkom roku 2022.

Tento návrh sa neopiera o posúdenie vplyvu. Použitie 70 % miery tvorby rezerv vychádza z dôkladného posúdenia finančného rizika nesplatených záväzkov.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Návrh nenadväzuje na Program regulačnej vhodnosti a efektívnosti.

- **Základné práva**

Krajiny, na ktoré sa vzťahuje európska susedská politika, sú oprávnené požiadať o makrofinančnú pomoc. Podmienkou poskytnutia makrofinančnej pomoci je rešpektovanie účinných demokratických mechanizmov vrátane pluralitného parlamentného systému a právneho štátu, ako aj dodržiavanie ľudských práv zo strany oprávnenej krajiny.

Jasným pozitívnym signálom je obnovený záväzok uskutočňovať reformy a silná politická vôľa ukrajinských orgánov, o čom svedčí najmä úspešné dokončenie štrukturálnej politickej podmienenosti spojenej s núdzovým programom makrofinančnej pomoci v súvislosti s ochorením COVID-19 pre Ukrajinu v kľúčových oblastiach vrátane súdnictva, dobrej správy vecí verejných, právneho štátu a boja proti korupcii. Podobne úsilie vynaložené na podporu žiadosti Ukrajiny o členstvo v EÚ, najmä poskytnutím vypracovanej odpovede na dva veľmi komplexné a podrobné dotazníky, vyslalo jasný signál o ochote orgánov sledovať a plniť európske ambície Ukrajiny. Od začiatku agresie Ruska ukrajinské orgány preukázali obdivuhodnú mieru odolnosti a sú naďalej odhodlané pokračovať v týchto reformách transparentne a v súlade s normami EÚ. V tomto zmysle sa politická podmienka pre operáciu makrofinančnej pomoci považuje v súčasnosti za splnenú.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Finančné prostriedky na túto dodatočnú makrofinančnú pomoc Ukrajine vo výške do 1 miliardy EUR sa požičajú na kapitálových trhoch na účely následného poskytnutia vo forme

úveru Ukrajine. Uplatňuje sa zvýšená tvorba rezerv vo výške 70 %, ktorá je potrebná na zohľadnenie vyšších rizík spojených s týmto úverom, čo predstavuje odchýlku od článku 31 ods. 5 tretieho pododseku nariadenia (EÚ) 2021/947. Príslušné rezervy budú vyčlenené v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI – Globálna Európa), a to v celkovej výške 700 miliónov EUR (rozpočtový riadok 14 02 01 70 „NDICI – Tvorba rezerv pre spoločný rezervný fond“).

V súlade so zásadami správneho finančného riadenia je potrebná rozpočtová ochrana prostredníctvom zvýšenej miery tvorby rezerv na úrovni 70 %, aby sa zohľadnili akútnejšie riziká strát z tohto úveru v porovnaní s tradičnou makrofinančnou pomocou krajinám, ktoré riešia krízu platobnej bilancie a ktorá zvyčajne dopĺňa program vyplácania prostriedkov MMF. Táto úroveň tvorby rezerv poskytuje vysokú úroveň dôvery, že všetky sumy dlžné investorom, ktorí kupujú dlhopisy, použité na financovanie nového úveru, budú splatené v plnej výške a včas. Zvýšená miera tvorby rezerv bude vhodnou reakciou na účtovné straty z akýchkoľvek neuhradených úverov, ktoré majú byť vykázané v rozpočte EÚ. V prípade nezaplatenia zo strany príjemcu sa musí v účtovnej závierke Únie vykázat strata v plnej výške úveru v súlade s medzinárodnými finančnými štandardmi, ktoré sa vzťahujú na rozpočtové účty Únie (IPSAS). Vzhľadom na zvýšenú mieru tvorby rezerv na účely makrofinančnej pomoci je vhodné kryť finančný záväzok z makrofinančnej pomoci podľa tohto rozhodnutia oddelene od ostatných finančných záväzkov v rámci záruky pre vonkajšiu činnosť. Predovšetkým je vhodné použiť rezervu vyčlenenú v spoločnom rezervnom fonde v súvislosti s touto makrofinančnou pomocou výlučne na finančné záväzky podľa tohto rozhodnutia namiesto uplatnenia všeobecného pravidla stanoveného v článku 31 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/947 a neuplatňovať efektívnu mieru tvorby rezerv namiesto uplatnenia všeobecného pravidla stanoveného v článku 213 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Okrem toho by sa podľa ďalej uvedených ustanovení mala mimoriadne poskytnúť bonifikácia úrokov, ktorá by sa mala hradiť z finančného krytia uvedeného v článku 6 ods. 2 písm. a) prvej zarážke nariadenia (EÚ) 2021/947 počas obdobia VFR na roky 2021 – 2027. Od administratívnych nákladov súvisiacich s prijímaním a poskytovaním úverov by sa upustilo a od Ukrajiny by sa teda nevymáhali. Budú hradené v rámci príslušných administratívnych rozpočtových riadkov.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

V prvej fáze vykonávania úplnej výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine poskytne Európska únia Ukrajine túto dodatočnú makrofinančnú pomoc podľa tohto rozhodnutia v celkovej výške 1 miliardy EUR vo forme dlhodobého úveru. Táto pomoc, ktorá sa plánuje vyplatiť v jednej splátke, ktorá môže byť rozdelená do jednej alebo viacerých tranží, prispeje k pokrytiu zostatkovej medzery Ukrajiny vo vonkajšom financovaní v roku 2022. Uvoľnenie jedinej splátky by sa uskutočnilo rýchlo po schválení tohto návrhu a nadobudnutí platnosti príslušného MoP, v ktorom sa stanovujú požiadavky na podávanie správ.

Pomoc bude riadiť Komisia. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú osobitné ustanovenia týkajúce sa prevencie proti podvodom a iným nezrovnalostiam.

Komisia bude úzko spolupracovať s medzinárodnými finančnými inštitúciami a vnútroštátnymi orgánmi s cieľom monitorovať príslušný vývoj a uplatňovanie požiadaviek a podmienok dohodnutých v MoP.

• Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)

Neuplatňuje sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V rozhodnutí sa stanovujú pravidlá makrofinančnej pomoci.

V článku 1 sa uvádzajú hlavné prvky tejto makrofinančnej pomoci.

V článku 2 sa stanovuje súlad s politickými podmienkami potrebnými na vyplácanie makrofinančnej pomoci.

V článku 3 sa stanovujú jasne vymedzené požiadavky na podávanie správ a monitorovanie, ktoré sa stanovujú v memorande o porozumení.

V článku 4 sa stanovujú podmienky potrebné na vyplatenie tejto makrofinančnej pomoci.

V článku 5 sa uvádzajú pravidlá týkajúce sa operácií prijímania a poskytovania pôžičiek.

V článku 6 sa vyžaduje operatívne posúdenie zo strany Európskej komisie počas vykonávania makrofinančnej pomoci.

V článku 7 sa stanovujú osobitné pravidlá týkajúce sa tvorby rezerv, ktoré sa majú držať v spoločnom rezervnom fonde.

V článku 8 sa stanovuje, že Komisii pomáha výbor v súlade s komitologickými postupmi.

V článku 9 sa uvádzajú povinnosti Komisie podávať správy Európskemu parlamentu a Rade počas vykonávania tejto makrofinančnej pomoci Ukrajine.

V článku 10 sa objasňujú podmienky nadobudnutia účinnosti tejto makrofinančnej pomoci.

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o poskytnutí výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
 so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 212,
 so zreteľom na návrh Európskej komisie,
 po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
 konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom⁹,
 keďže:

- (1) Dohoda o pridružení medzi Úniou a Ukrajinou¹⁰ (ďalej len „dohoda o pridružení“) vrátane prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu (DCFTA) nadobudla platnosť 1. septembra 2017. Keďže Európska rada 23. júna rozhodla o uznaní európskej perspektívy Ukrajiny a udelení statusu kandidátskej krajiny Ukrajine, táto krajina by sa mala považovať za oprávnenú na získanie makrofinančnej pomoci Únie.
- (2) Na jar 2014 Ukrajina začala s realizáciou ambiciózneho programu reforiem v záujme stabilizácie svojho hospodárstva a zlepšenia života občanov. Medzi hlavné priority programu patrí boj proti korupcii, ale aj reforma ústavy, volebného systému a súdnictva. Vykonávanie uvedených reforiem bolo podporené šiestimi po sebe nasledujúcimi programami makrofinančnej pomoci, v rámci ktorých Ukrajina dostala pomoc vo forme úverov v celkovej výške 6,2 miliardy EUR. Poslednú núdzovú makrofinančnú pomoc, ktorá bola poskytnutá v súvislosti so stúpajúcim napätím na hraniciach s Ruskom podľa rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/313¹¹, tvoril úver Ukrajine vo výške 1,2 miliardy EUR vyplatený v dvoch splátkach vo výške 600 miliónov EUR v marci a máji 2022.
- (3) Ruská nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia proti Ukrajine, ktorá sa začala 24. februára 2022, a odvtedy pretrvávajúca vojna, spôsobili stratu prístupu na trh a drastický pokles verejných príjmov, zatiaľ čo sa výrazne zvýšili verejné výdavky na riešenie humanitárnej situácie a na zachovanie kontinuity štátnych služieb. V tejto veľmi neistej a nestabilnej situácii najlepšie odhady finančných potrieb Ukrajiny zo strany Medzinárodného menového fondu poukazujú na mimoriadnu likvidnú medzeru vo výške približne 39 miliárd USD v roku 2022, z ktorej by sa približne polovica mohla uspokojiť, ak by sa doteraz prisľúbená medzinárodná podpora vyplatila v plnej miere. Rýchle poskytnutie tejto prvej makrofinančnej

⁹ Pozícia Európskeho parlamentu zo 16. februára 2022 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 21. februára 2022.

¹⁰ Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej ([Ú. v. EÚ L 161, 29.5.2014, s. 3](#)).

¹¹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/313 z 24. februára 2022 o poskytnutí makrofinančnej pomoci Ukrajine ([Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2022, s. 4](#)).

pomoci Ukrajine zo strany Únie, t. j. prvá fáza vykonávania úplnej výnimočnej makrofinančnej pomoci, sa za súčasných mimoriadnych okolností považuje za primeranú krátkodobú reakciu na bezprostredné a najnaliehavejšie finančné potreby Ukrajiny a na značné riziká pre makrofinančnú stabilitu krajiny. Makrofinančnou pomocou Únie by sa podporila makrofinančná stabilizácia Ukrajiny a posilnila odolnosť tejto krajiny, čím by sa prispelo k udržateľnosti verejného dlhu Ukrajiny a jej schopnosti v konečnom dôsledku splatiť svoje finančné záväzky.

- (4) Stanovenie výšky makrofinančnej pomoci Únie podľa tohto rozhodnutia, pričom sa zohľadňuje aj budúca úplná výnimočná makrofinančná pomoc, je založené na kvantitatívnom posúdení zostatkových potrieb Ukrajiny v oblasti vonkajšieho financovania, vykonanom v spolupráci s Medzinárodným menovým fondom a inými medzinárodnými finančnými inštitúciami, pričom sa zohľadňuje schopnosť Ukrajiny financovať sa z vlastných zdrojov. Pri tomto určení sa takisto zohľadňujú očakávané finančné príspevky od bilaterálnych a multilaterálnych darcov, potreba zaistiť spravodlivé rozdelenie zaťaženia medzi Úniu a ostatných darcov, ako aj doterajšie využívanie ďalších nástrojov Únie pre vonkajšie financovanie na Ukrajine a celkový prínos zapojenia Únie. Je potrebné uznať záväzok ukrajinských orgánov úzko spolupracovať s MMF na návrhu a vykonávaní krátkodobých núdzových opatrení a ich zámer pracovať s MMF na vhodnom hospodárskom programe, keď to podmienky dovoľia. Makrofinančná pomoc Únie by mala byť zameraná na udržanie makrofinančnej stability a odolnosti za vojnových okolností. Komisia by mala zaistiť, aby bola makrofinančná pomoc Únie právne a vecne v súlade s kľúčovými zásadami a cieľmi opatrení prijatých v rôznych oblastiach vonkajšej činnosti a ostatnými relevantnými politikami Únie.
- (5) Makrofinančnou pomocou Únie by sa mala podporovať vonkajšia politika Únie voči Ukrajine. Útvary Komisie a Európska služba pre vonkajšiu činnosť by mali úzko spolupracovať pri operáciách makrofinančnej pomoci tak, aby koordinovali a zabezpečili jednotnosť vonkajšej politiky Únie.
- (6) Podmienkou poskytnutia makrofinančnej pomoci Únie by malo byť rešpektovanie účinných demokratických mechanizmov vrátane pluralitného parlamentného systému a zásad právneho štátu a dodržiavanie ľudských práv zo strany Ukrajiny. Pretrvávajúca vojnová situácia, a najmä súčasné stanné právo, by nemali narúšať tieto zásady napriek koncentrácii moci vo výkonnej zložke.
- (7) S cieľom zaistiť účinnú ochranu finančných záujmov Únie v súvislosti s výnimočnou makrofinančnou pomocou Únie by mala Ukrajina prijať vhodné opatrenia týkajúce sa predchádzania podvodom, korupcií a všetkým ďalším nezrovnalostiam súvisiacim s uvedenou pomocou a boja proti nim. Okrem toho by sa malo stanoviť, že Komisia bude vykonávať kontroly, Dvor audítorov bude vykonávať audity a Európska prokuratúra bude vykonávať svoje právomoci.
- (8) Dodatočná makrofinančná pomoc Únie ako prvá etapa vykonávania plánovanej výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine by mala byť spojená s požiadavkami na podávanie správ, ktoré sa majú stanoviť v memorande o porozumení (ďalej len „MoP“). Prísnejšie požiadavky na podávanie správ by za súčasných vojnových okolností mali byť zamerané na zaistenie efektívnosti, transparentnosti a zodpovednosti pri využívaní prostriedkov. S budúcimi operáciami makrofinančnej pomoci bude spojená politická podmienenosť, ktorá by mala byť zameraná na posilnenie okamžitej odolnosti krajiny a jej dlhodobej udržateľnosti dlhovej služby,

a tým na zníženie rizík spojených so splácaním jej nesplatených a budúcich finančných záväzkov.

- (9) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto rozhodnutia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹².
- (10) Makrofinančná pomoc vo výške do 1 miliardy EUR podľa tohto rozhodnutia predstavuje pre Úniu finančný záväzok v rámci celého objemu záruky pre vonkajšiu činnosť.
- (11) V súlade s článkom 210 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“) sa podmienené záväzky vyplývajúce z rozpočtových záruk alebo finančnej pomoci na ťarchu rozpočtu majú považovať za udržateľné, ak je ich predpokladaný viacročný vývoj v súlade s limitmi stanovenými v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093¹³, ktorým sa určí viacročný finančný rámec, uvedenom v článku 312 ods. 2 ZFEÚ a so stropom ročných platobných rozpočtových prostriedkov stanoveným v článku 3 ods. 1 rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom¹⁴. Na to, aby mohla Únia finančne bezpečným spôsobom poskytnúť Ukrajine značnú podporu prostredníctvom makrofinančnej pomoci pri súčasnom zachovaní vysokého kreditu Únie, a teda jej schopnosti zabezpečiť účinné financovanie v kontexte jej vnútornej aj vonkajšej politiky, je nevyhnutné primerane chrániť rozpočet Únie pred vznikom uvedených podmienených záväzkov a zaistiť, aby boli finančne udržateľné v zmysle článku 210 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (12) V súlade so zásadou správneho finančného riadenia je pred samotným poskytnutím ďalších úverov v rámci makrofinančnej pomoci Ukrajine potrebné posilniť odolnosť spoločného rezervného fondu prostriedkami úmernými rizikám vyplývajúcim z podmienených záväzkov, ktoré sú spojené s touto makrofinančnou pomocou Ukrajine. Bez takéhoto posilnenia by nebolo možné z rozpočtu Únie poskytnúť na finančne bezpečnom základe túto pomoc, ktorú si vyžadujú s vojnou súvisiace potreby Ukrajiny. Na ochranu rozpočtu Únie by sa na základe posúdenia v súčasnej situácii malo stanoviť plánované krytie všetkých mimoriadnych úverov makrofinančnej pomoci Ukrajine až do výšky 8,8 miliardy EUR vrátane tejto splátky vo výške 1 miliardy EUR na úrovni 70 % hodnoty úveru.
- (13) Na tomto základe by sa miera tvorby rezerv pre tento úver vo výške 1 miliardy EUR mala stanoviť na 70 % namiesto uplatnenia všeobecného pravidla stanoveného v článku 31 ods. 5 treťom pododseku nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947¹⁵. Zodpovedajúca suma 700 miliónov EUR by sa mala financovať

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

¹³ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11).

¹⁴ Rozhodnutie Rady 2014/335/EÚ, Euratom z 26. mája 2014 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie (Ú. v. EÚ L 168, 7.6.2014, s. 105).

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1).

z prostriedkov vyčlenených na zemepisom základe podľa nariadenia (EÚ) 2021/947. Táto suma by sa mala vyčleniť a zaplatiť do osobitnej zložky spoločného rezervného fondu v období do roku 2027.

- (14) Vzhľadom na zvýšenú mieru tvorby rezerv na účely tejto splátky makrofinančnej pomoci je vhodné riadiť finančný záväzok z makrofinančnej pomoci podľa tohto rozhodnutia oddelene od ostatných finančných záväzkov v rámci záruky pre vonkajšiu činnosť. Ďalej sa navrhuje použiť rezervy vyčlenené v spoločnom rezervnom fonde v súvislosti s touto makrofinančnou pomocou výlučne na finančné záväzky podľa tohto rozhodnutia, namiesto postupu v súlade so všeobecným pravidlom stanoveným v článku 31 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/947. Na to by malo nadväzovať vylúčenie rezerv vyčlenených v súvislosti s makrofinančnou pomocou z uplatňovania efektívnej miery tvorby rezerv implementovanej v súlade s článkom 213 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (15) Keďže cieľ tohto rozhodnutia, a to poskytnúť dodatočnú makrofinančnú pomoc Ukrajine s cieľom podporiť najmä jej hospodársku odolnosť a stabilitu, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a účinkov pomoci ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). V súlade so zásadou proporcionality podľa odseku 4 uvedeného článku toto rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedeného cieľa.
- (16) So zreteľom na naliehavosť spôsobenú výnimočnými okolnosťami v dôsledku ruskej nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresie sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtyždňovej lehoty uvedenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ, Zmluve o fungovaní Európskej únie a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (17) Vzhľadom na ťažkú situáciu Ukrajiny v dôsledku ruskej vojenskej agresie a s cieľom podporiť ju na ceste dlhodobej stability je vhodné odchyliť sa od článku 220 ods. 5 písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách a umožniť, aby Únia mala možnosť kryť náklady na úrokovú sadzbu spojenú s týmto úverom a odpustiť Ukrajine administratívne náklady. Bonifikácia úrokov by sa mala poskytnúť mimoriadne, ako nástroj, ktorý sa považuje za vhodný na zabezpečenie účinnosti podpory v zmysle článku 220 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách, a mala by sa uhradiť z rozpočtu Únie. Počas obdobia VFR na roky 2021 – 2027 by sa bonifikácia úrokov mala hradiť z finančného krytia uvedeného v článku 6 ods. 2 písm. a) prvej zarážke nariadenia o NDICI – Globálna Európa. O bonifikáciu úrokov a oslobodenie od administratívnych nákladov by Ukrajina mohla každoročne požiadať do konca marca. S cieľom umožniť flexibilitu pri splácaní istiny by malo byť takisto možné obnoviť súvisiace zmluvy o pôžičkách uzavreté v mene Únie, a to odchylné od článku 220 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (18) Vzhľadom na nalievavú situáciu na Ukrajine by toto rozhodnutie malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Únia v záujme podpory makrofinančnej stability Ukrajiny poskytne Ukrajine makrofinančnú pomoc v maximálnej výške 1 000 miliónov EUR (ďalej len „makrofinančná pomoc Únie“) v súlade s odsekom 3. Makrofinančná pomoc Únie sa Ukrajine poskytne vo forme úveru.
2. Na financovanie makrofinančnej pomoci Únie je Komisia splnomocnená požičať si v mene Únie potrebné finančné prostriedky na kapitálových trhoch alebo od finančných inštitúcií a následne ich požičať Ukrajine. Úver má maximálnu priemernú splatnosť 25 rokov.
3. Finančné krytie uvedené v článku 6 ods. 2 písm. a) prvej zarážke nariadenia (EÚ) 2021/947 sa použije na pokrytie nákladov na platby úrokov v súvislosti s makrofinančnou pomocou počas obdobia VFR na roky 2021 – 2027 vo forme bonifikácie úrokov uvedenej v článku 5 ods. 2 tohto rozhodnutia.
4. Uvoľnenie makrofinančnej pomoci Únie riadi Komisia spôsobom, ktorý je v súlade s dohodami alebo dohovormi medzi Komisiou a Ukrajinou v memorande o porozumení (ďalej len „MoP“) uvedenom v článku 3 ods. 1.
5. Komisia pravidelne informuje Európsky parlament a Radu o vývoji v súvislosti s poskytovaním makrofinančnej pomoci Únie vrátane jej vyplácania a včas týmto inštitúciám poskytuje príslušné dokumenty.
6. Makrofinančná pomoc Únie je k dispozícii počnúc prvým dňom po nadobudnutí platnosti MoP uvedeného v článku 3 ods. 1 a počas obdobia dostupnosti, ktoré trvá jeden rok.
7. Ak sa potreby Ukrajiny v oblasti financovania počas obdobia vyplácania makrofinančnej pomoci Únie v porovnaní s pôvodnými prognózami zásadne znížia, Komisia zníži výšku tejto pomoci, pozastaví ju alebo ju zruší.

Článok 2

1. Podmienkou poskytnutia makrofinančnej pomoci Únie je rešpektovanie účinných demokratických mechanizmov vrátane pluralitného parlamentného systému a zásad právneho štátu a dodržiavanie ľudských práv zo strany Ukrajiny.
2. Komisia a Európska služba pre vonkajšiu činnosť monitorujú plnenie podmienky stanovenej v odseku 1 počas celého obdobia trvania makrofinančnej pomoci Únie, najmä pred uskutočnením vyplatenia, pri súčasnom zohľadnení okolností na mieste a dôsledkov uplatnenia stanného práva.
3. Odseky 1 a 2 tohto článku sa uplatňujú v súlade s rozhodnutím Rady 2010/427/EÚ¹⁶.

Článok 3

1. Komisia sa dohodne s Ukrajinou na jasne vymedzených požiadavkách na podávanie správ, s ktorými má byť spojená makrofinančná pomoc Únie. Tieto požiadavky

¹⁶ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

na podávanie správ sa stanoví v MoP a prijímajú sa v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 8 ods. 2.

2. Cieľom týchto požiadaviek na podávanie správ je najmä zaistiť efektívnosť, transparentnosť a zodpovednosť pri využívaní makrofinančnej pomoci Únie. Komisia pravidelne monitoruje plnenie týchto požiadaviek na podávanie správ.
3. Podrobné finančné podmienky makrofinančnej pomoci Únie sa stanoví v zmluve o úvere, ktorá sa uzavrie medzi Komisiou a Ukrajinou.
4. Komisia v pravidelných intervaloch overuje vykonávanie makrofinančnej pomoci a najmä plnenie požiadaviek na podávanie správ dohodnutých v MoP. Komisia o výsledkoch uvedeného overenia informuje Európsky parlament a Radu.

Článok 4

1. Za predpokladu splnenia požiadaviek uvedených v odseku 3 poskytne Komisia makrofinančnú pomoc Únie v jednej splátke, a to vo forme úveru. Komisia rozhodne o harmonograme vyplatenia tejto splátky. Táto splátka môže byť vyplatená v jednej tranži alebo vo viacerých tranžiach.
2. Komisia rozhodne o uvoľnení splátky na základe posúdenia týchto požiadaviek:
 - a) dodržanie podmienky stanovenej v článku 2 ods. 1;
 - b) nadobudnutie platnosti MoP, v ktorom sa stanoví systém podávania správ uplatniteľný počas celého obdobia trvania úveru.
3. V prípade, že požiadavky stanovené v odseku 3 nie sú splnené, Komisia dočasne pozastaví alebo zruší vyplácanie makrofinančnej pomoci Únie, resp. prijme vhodné opatrenia podľa dohody o úvere. V takýchto prípadoch oznámi Európskemu parlamentu a Rade dôvody pozastavenia alebo zrušenia.
4. Makrofinančná pomoc Únie sa v zásade vypláca Národnej banke Ukrajiny. V súlade s ustanoveniami, ktoré sa majú dohodnúť v MoP, vrátane potvrdenia zostatkových potrieb financovania rozpočtu, sa finančné prostriedky Únie môžu vyplatiť ukrajinskému ministerstvu financií ako konečnému príjemcovi.

Článok 5

1. Operácie prijímania a poskytovania pôžičiek sa vykonávajú v súlade s článkom 220 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
2. Únia môže odchylné od článku 220 ods. 5 písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách znášať úroky poskytnutím bonifikácie úrokov a administratívne náklady súvisiace s prijímaním a poskytovaním pôžičiek okrem nákladov súvisiacich s predčasným splatením úveru, pokiaľ ide o úver podľa tohto rozhodnutia.
3. Ukrajina môže požiadať o bonifikáciu úrokov a pokrytie administratívnych nákladov Úniou každý rok do konca marca.
4. V prípade nutnosti môže Komisia odchylné od článku 220 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách obnoviť súvisiace zmluvy o pôžičkách uzavreté v mene Únie.
5. Komisia informuje Európsky parlament a Radu o vývoji operácií uvedených v odsekoch 2 a 3.

Článok 6

Komisia počas poskytovania makrofinančnej pomoci posúdi prostredníctvom operatívneho posúdenia spoľahlivosť finančných opatrení, administratívnych postupov a vnútorných a vonkajších mechanizmov kontroly, ktoré má Ukrajina zavedené a ktoré sú pre túto pomoc relevantné.

Článok 7

1. V prípade makrofinančnej pomoci poskytovanej vo forme úveru podľa tohto rozhodnutia sa namiesto všeobecného pravidla stanoveného v článku 31 ods. 5 tretom pododseku nariadenia (EÚ) 2021/947 uplatňuje miera tvorby rezerv 70 %.
2. Namiesto všeobecného pravidla stanoveného v článku 31 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/947 sa finančné záväzky z makrofinančnej pomoci poskytnutej vo forme úveru podľa tohto rozhodnutia kryjú oddelene od ostatných finančných záväzkov v rámci záruky pre vonkajšiu činnosť a rezerva vyčlenená v spoločnom rezervnom fonde v súvislosti s makrofinančnou pomocou poskytnutou vo forme úveru podľa tohto rozhodnutia sa použije výlučne na finančné záväzky, ktoré z nej vyplývajú.
3. Odchyľne od článku 213 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa efektívna miera tvorby rezerv neuplatňuje na rezervy vyčlenené v rámci spoločných rezerv v súvislosti s makrofinančnou pomocou poskytnutou vo forme úveru podľa tohto rozhodnutia.

Článok 8

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 9

1. Komisia každý rok do 30. júna v rámci svojej výročnej správy predloží Európskemu parlamentu a Rade posúdenie vykonávania kapitoly I tohto rozhodnutia v predchádzajúcom roku. V uvedenej správe sa:
 - a) preskúma pokrok dosiahnutý pri poskytovaní makrofinančnej pomoci Únie;
 - b) posúdi hospodárska situácia a vyhliadky Ukrajiny, ako aj plnenie požiadaviek a podmienok uvedených v článku 3 ods. 1;
 - c) uvedú súvislosti medzi požiadavkami a podmienkami stanovenými v MoP, priebežnou makrofinančnou situáciou Ukrajiny a rozhodnutím Komisie o uvoľnení splátky makrofinančnej pomoci Únie.
2. Najneskôr do dvoch rokov po skončení obdobia dostupnosti pomoci Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o hodnotení *ex post*, v ktorej posúdi výsledky a efektívnosť ukončenej makrofinančnej pomoci Únie a rozsah, v akom prispela k cieľom pomoci.

Článok 10

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predsedníčka*

*Za Radu
predseda*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o poskytnutí makrofinančnej pomoci Ukrajine

1.2. Príslušné oblasti politiky v rámci ABM/ABB¹⁷

Oblasť politiky: Hospodárske a finančné záležitosti

Činnosť: Medzinárodné hospodárske a finančné záležitosti

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

☐ novej akcie

☐ novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu¹⁸

☐ predĺženia trvania existujúcej akcie

☐ zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

„Nový impulz pre zamestnanosť, rast a investície: podpora prosperity za hranicami EÚ“

1.4.2. Špecifické ciele

Špecifický cieľ č.

„Podpora prosperity za hranicami EÚ“

Príslušné činnosti v rámci ABM/ABB

Činnosti súvisiace s GR pre hospodárske a finančné záležitosti (GR ECFIN) sa týkajú:

a) podpory makrofinančnej stability a presadzovania reforiem na podporu rastu mimo EÚ, a to aj prostredníctvom pravidelného hospodárskeho dialógu s kľúčovými partnermi a poskytnutím makrofinančnej pomoci a

b) podpory procesu rozširovania, vykonávania politiky EÚ v oblasti rozširovania a susedstva a iných priorít EÚ u partnerov vykonávaním hospodárskej analýzy a poskytovaním posúdení a poradenstva pri tvorbe politík.

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uved'te, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na príjemcov/cieľové skupiny.

- Poskytnúť Ukrajine makrofinančnú pomoc s cieľom podporiť jej hospodársku odolnosť a stabilitu za vojnových okolností.

¹⁷ ABM: riadenie podľa činností; ABB: zostavovanie rozpočtu podľa činností.

¹⁸ Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

- Prispieť k zabezpečeniu potrieb v oblasti vonkajšieho financovania Ukrajiny na rok 2022 v súvislosti s výrazným zhoršením jej platobnej bilancie v dôsledku nevyprovokovanej a neodôvodnenej ruskej invázie na Ukrajinu.
- Uľahčiť potreby financovania rozpočtu partnera.
- Podporiť štrukturálne reformy zamerané na zlepšovanie celkového makroekonomického riadenia, posilňovanie správy hospodárskych záležitostí a transparentnosti a zlepšovanie podmienok pre udržateľný rast.

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

Uved'te ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Od ukrajinských orgánov sa bude vyžadovať, aby útvarom Komisie pravidelne podávali správy o súbore ekonomických ukazovateľov a o požiadavkách na podávanie správ zahrnutých v MoP.

Útvary Komisie budú aj naďalej monitorovať riadenie verejných financií, a to v nadväznosti na operatívne posúdenie finančných tokov a administratívnych postupov na Ukrajine, ktoré bolo vykonané v júni 2020.

V navrhovanom legislatívnom rozhodnutí sa počíta s výročnou správou Rade a Európskemu parlamentu o makrofinančnej pomoci, ktorá bude zahŕňať posúdenie vykonávania tejto operácie. Do dvoch rokov od uvoľnenia poslednej splátky sa uskutoční nezávislé hodnotenie pomoci *ex post*.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte, vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

Vyplácanie pomoci bude podmienené splnením politických podmienok uvedených v memorande o porozumení medzi Komisiou a orgánmi Ukrajiny. Pomoc sa má vyplatiť v jednej splátke. Uvoľnenie tejto splátky by sa uskutočnilo rýchlo po schválení tohto návrhu a nadobudnutí platnosti príslušného MoP.

Pomoc bude riadiť Komisia. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú osobitné ustanovenia týkajúce sa prevencie proti podvodom a iným nezrovnalostiam.

Komisia a ukrajinské orgány sa dohodnú na memorande o porozumení, v ktorom sa stanovia požiadavky na podávanie správ. Komisia bude úzko spolupracovať s medzinárodnými finančnými inštitúciami a vnútroštátnymi orgánmi s cieľom monitorovať príslušný vývoj a uplatňovanie požiadaviek a podmienok dohodnutých v MoP.

1.5.2. Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Tento návrh makrofinančnej pomoci vo výške do 1 miliardy EUR Ukrajine nadväzuje na rozhodnutie (EÚ) 2022/313 o poskytnutí makrofinančnej pomoci Ukrajine vo výške 1,2 miliardy EUR vo forme úverov, ktorá bola v plnej výške vyplatená v dvoch splátkach v marci a máji 2022. Touto makrofinančnou pomocou sa posilňujú aj akcie Únie na priamu humanitárnu a hospodársku podporu a podporu obrany, ako aj iniciatívy Únie na koordinovanie mnohostranných akcií, ako je napr. „Stand-up for Ukraine“ (Postav sa za Ukrajinu). Makrofinančná pomoc je vo svojej podstate aj katalyzátorom reforiem, ktoré posilňujú krátkodobú odolnosť krajiny a prispievajú aj k posilneniu dlhodobejšej stability. Tieto očakávané výsledky sú pre Ukrajinu obzvlášť dôležité v tejto kritickej chvíli.

Poskytnutie ďalšej podpory Ukrajine vo forme úverov v tomto okamihu môže ukrajinským orgánom pomôcť pri prekonávaní okamžitých a najnaliehavejších výziev v oblasti financovania, ktoré vyplývajú z vedenia vojny. Navyše podporou úsilia orgánov o udržanie stabilného makrofinančného prostredia navrhovaná makrofinančná pomoc zvyšuje pridanú hodnotu celkového zapojenia EÚ na Ukrajine a zlepšuje účinnosť ďalších foriem finančnej pomoci EÚ krajine vrátane operácií rozpočtovej podpory a grantov dostupných prostredníctvom nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti v rámci platného viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027.

Projektové financovanie ani technická pomoc by neboli vhodné ani dostatočné na riešenie širších makrofinančných cieľov tejto výnimočnej makrofinančnej pomoci. Kľúčovou pridanou hodnotou makrofinančnej pomoci v porovnaní s inými nástrojmi EÚ je rýchle zmiernenie vonkajšieho finančného obmedzenia a pomoc pri zaistení pretrvávajúceho stabilného makrofinančného rámca, a to aj prostredníctvom podpory trvalej a udržateľnej platobnej bilancie a rozpočtovej situácie, s uplatnením vhodného rámca pre požiadavky na podávanie správ. Vďaka tomu, že makrofinančná pomoc pomôže zaistiť vhodný celkový politický rámec, môže zvýšiť aj účinnosť opatrení financovaných na Ukrajine v rámci iných, užšie zameraných finančných nástrojov EÚ.

1.5.3. Poznanky získané z podobných skúseností v minulosti

Operácie makrofinančnej pomoci u partnerov sú predmetom hodnotenia *ex post*. Z minulých hodnotení *ex post* týkajúcich sa predchádzajúcich operácií makrofinančnej pomoci Ukrajine vyplýva, že vo všeobecnosti boli z hľadiska svojich cieľov, finančného krytia a politických podmienok veľmi relevantné.

Ukázalo sa, že zásadne podporili Ukrajinu pri riešení jej problémov s platobnou bilanciou a vykonávaní kľúčových štrukturálnych reforiem s cieľom stabilizovať hospodárstvo a posilniť udržateľnosť jej zahraničnej pozície. Umožnili fiškálne úspory a finančné výhody a pôsobili ako katalyzátor ďalšej finančnej podpory a dôvery investorov. Balík podmienok spojených s makrofinančnou pomocou bol v plnom súlade so súvisiacim programom MMF a na politickej úrovni sa ním vytvoril posilňujúci účinok, ktorý prispel k mobilizácii ukrajinských orgánov v súvislosti so zásadnými reformami, najmä v oblastiach, na ktoré sa nevzťahovali iné medzinárodné darcovské programy.

1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

V zásade platí, že rezervy na makrofinančnú pomoc vo VFR na roky 2021 – 2027 sa tvoria s mierou 9 % do spoločného rezervného fondu zriadeného podľa článku 212 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046.

V súlade so zásadou správneho finančného riadenia a vzhľadom na v súčasnosti odhadovanú expozíciu voči riziku je potrebné pokryť tieto dodatočné expozície voči Ukrajine vo výške 70 % rezerv v rámci rozpočtu Únie.

Okrem toho vzhľadom na ťažkú situáciu Ukrajiny a s cieľom podporiť ju na ceste dlhodobej stability by Únia mala mať možnosť mimoriadne kryť náklady na úrokovú sadzbu a odpustiť Ukrajine administratívne náklady. Bonifikácia úrokov by sa počas rokov 2023 – 2027 mala hradiť z finančného krytia uvedeného v článku 6 ods. 2 písm. a) prvej záružky nariadenia (EÚ) 2021/947.

Možné synergie s inými vhodnými nástrojmi

EÚ patrí k hlavným darcom v prospech Ukrajiny a podporuje jej hospodárske, štrukturálne a inštitucionálne reformy, ako aj občiansku spoločnosť. Poskytnutie ďalšej podpory Ukrajine vo forme úveru v tomto okamihu môže ukrajinským orgánom pomôcť pri prekonávaní závažných výziev v oblasti financovania, ktoré vyplývajú z vedenia vojny. Navyše podporou úsilia orgánov o udržanie stabilného makrofinančného prostredia navrhovaná makrofinančná pomoc zvyšuje pridanú hodnotu celkového zapojenia EÚ na Ukrajine a zlepšuje účinnosť ďalších foriem finančnej pomoci EÚ krajine vrátane operácií rozpočtovej podpory a grantov dostupných prostredníctvom nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti v rámci platného viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027. Navrhovaná makrofinančná pomoc je zároveň súčasťou širšej iniciatívy EÚ na podporu a obnovu Ukrajiny a je neoddeliteľnou súčasťou celkovej medzinárodnej podpory pre Ukrajinu¹⁹.

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

Vďaka tomu, že sa využíva forma úveru, poskytnutie makrofinančnej pomoci zvyšuje účinnosť rozpočtu EÚ pomocou pákového efektu a zabezpečuje najlepšiu nákladovo efektívnu možnosť.

Komisia je splnomocnená požičať si finančné prostriedky z kapitálových trhov v mene Európskej únie, ako aj Euratomu s využitím záruky rozpočtu EÚ. Cieľom je získať finančné prostriedky na trhu za najlepšie dostupné sadzby vďaka špičkovému úverovému postaveniu EÚ/Euratomu (rating AAA od agentúr Fitch, Moody's a DBRS, rating AA od S&P, všetky so stabilným výhľadom) a potom ich ďalej požičať oprávneným dlžníkom v kontexte

¹⁹ Ako sa uvádza v oznámení Komisie z 18. mája, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ukraine-relief-reconstruction_en.pdf.

poskytovania úverov v rámci Európskeho finančného stabilizačného mechanizmu, platobnej bilancie, makrofinančnej pomoci a projektov Euratomu. Prijímanie a poskytovanie pôžičiek sa uskutočňuje ako nadväzná operácia, čím sa zabezpečuje, aby rozpočet EÚ nebol vystavený žiadnemu úrokovému ani devízovému riziku. Cieľ získania finančných prostriedkov za najlepšie dostupné sadzby pre činnosti prijímania a poskytovania pôžičiek bol dosiahnutý, pretože uvedené sadzby sú v súlade s partnerskými inštitúciami (Európska investičná banka, Európsky finančný stabilizačný mechanizmus a Európsky mechanizmus pre stabilitu).

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

☒ obmedzené trvanie

- ☐ v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR
- ☐ Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

☐ neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR
- a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánovaný spôsob riadenia²⁰

☒ Priame riadenie na úrovni Komisie

- ✕ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie
- ☐ prostredníctvom výkonných agentúr.

☐ Zdieľané riadenie s členskými štátmi

☐ Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- ☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
- ☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
- ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- ☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- ☐ verejnoprávne subjekty,
- ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky,
- ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,
- ☐ osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.
- *V prípade viacerých spôsobov riadenia uved'te v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

²⁰

Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovej stránke BudgWeb:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Pravidlá monitorovania a podávania správ

Uved'te frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Opatrenia, ktoré sa majú financovať podľa tohto rozhodnutia, sa budú vykonávať s priamym riadením na úrovni Komisie z ústredia.

Táto pomoc má makroekonomický charakter. Útvary Komisie budú monitorovať akciu na základe konkrétnych opatrení, ktoré budú dohodnuté s ukrajinskými orgánmi v memorande o porozumení.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

Opatrenia, ktoré sa majú financovať podľa tohto rozhodnutia, sa budú vykonávať s priamym riadením na úrovni Komisie z ústredia.

Vyplácanie makrofinančnej pomoci závisí od úspešných preskúmaní a je naviazané na splnenie politických podmienok spojených s každou operáciou. Komisia dôsledne monitoruje dodržiavanie týchto podmienok.

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

Zistené riziká

S navrhovanou operáciou makrofinančnej pomoci súvisia politické, správcovské a metodické riziká.

Hlavné riziko pre operáciu vyplýva z pokračovania vojny spôsobenej neodôvodnenou a nevyprovokovanou inváziou Ruska na Ukrajinu, ktorá by mohla mať ďalší negatívny vplyv na makroekonomickú stabilitu Ukrajiny a ovplyvniť vyplácanie a/alebo splácanie navrhovanej makrofinančnej pomoci.

Existuje riziko, že makrofinančná pomoc by sa mohla použiť podvodne. Keďže makrofinančná pomoc nie je vyhradená na konkrétne výdavky (napríklad na rozdiel od projektového financovania), toto riziko sa vzťahuje na faktory ako všeobecná kvalita riadiacich systémov Národnej banky Ukrajiny a ministerstva financií, administratívne postupy, funkcie kontroly a dohľadu, bezpečnosť IT systémov a primeranosť kapacity interného a externého auditu.

Tretie riziko vyplýva z možnosti, že Ukrajina si nebude plniť svoje finančné záväzky voči EÚ vyplývajúce z navrhovaného úveru v rámci makrofinančnej pomoci (riziko zlyhania alebo úverové riziko), čo by mohlo byť spôsobené napríklad významným ďalším zhoršením platobnej bilancie a fiškálnej pozície partnera.

Systémy vnútornej kontroly

Za overovanie, kontrolu a audit makrofinančnej pomoci bude zodpovedať Komisia vrátane Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európsky dvor audítorov, ako sa predpokladá v článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Komisia bude počas vykonávania pravidelne kontrolovať vyhlásenia partnera. Platba podlieha: 1. monitorovaniu zamestnancami GR ECFIN a 2. bežnému kontrolnému postupu stanovenému finančným tokom (model 2) používaným v GR ECFIN. Vyplácanie týkajúce sa operácií makrofinančnej pomoci môže podliehať ďalším nezávislým (listinným a/alebo na mieste) overeniam *ex post* úradníkmi tímu pre kontroly *ex post* daného GR. Takéto overenia sa môžu začať aj na žiadosť zodpovedného povoľujúceho úradníka vymenovaného subdelegovaním. Prerušenie a pozastavenie platieb, finančné opravy (realizované Komisiou) a vymáhanie prostriedkov sa môžu vykonávať, ak je to potrebné (dosiaľ sa nevyskytli), a vyslovene sa predpokladajú v dohodách o financovaní s partnermi.

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

Zavedené systémy kontroly zabezpečili v prípade platieb makrofinančnej pomoci účinnú mieru chybovosti 0 %. Nie sú známe prípady podvodu, korupcie alebo nezákonnej činnosti. Operácie makrofinančnej pomoci majú jasnú intervenčnú logiku – takú, ktorá Komisii umožňuje hodnotiť ich vplyv. Kontroly umožňujú potvrdenie uistenia a dosiahnutia politických cieľov a priorit.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uved'te existujúce a plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie boja proti podvodom.

Na zmiernenie rizík podvodného používania sa prijalo a prijme niekoľko opatrení:

Po prvé, dohoda o úvere bude zahŕňať súbor ustanovení o inšpekciách, predchádzaní podvodom, auditoch a vymáhaní finančných prostriedkov v prípade podvodu alebo korupcie. Ďalej sa predpokladá, že s pomocou bude spojených niekoľko požiadaviek na podávanie správ s cieľom posilniť transparentnosť a zodpovednosť za využívanie finančných prostriedkov. Pomoc sa zároveň vyplatí na osobitný účet v Národnej banke Ukrajiny.

Okrem toho v súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách uskutočnia útvary Komisie operatívne posúdenie finančných a administratívnych tokov Ukrajiny, aby overili, že zavedené postupy na riadenie programu pomoci vrátane makrofinančnej pomoci poskytujú primerané záruky. Predchádzajúce posúdenie sa uskutočnilo v júni 2020 a týka sa oblastí, akými sú zostavovanie a plnenie rozpočtu, verejná vnútorná finančná kontrola, interný a externý audit, verejné obstarávanie, riadenie hotovosti a verejného dlhu, ako aj nezávislosť centrálnej banky. Komisia vykoná druhé operatívne posúdenie počas vykonávania navrhovanej operácie výnimočnej makrofinančnej pomoci.

Napokon, za overovanie, kontrolu a audit pomoci bude zodpovedať Komisia vrátane Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európsky dvor audítorov, ako sa predpokladá v článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradi, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP ²¹	krajín EZVO ²²	kandidátskych krajín ²³	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
6	14 02 01 11 Východné susedstvo	DRP	NIE	NIE	NIE	NIE
6	14 02 01 70 NDICI – Globálna Európa – Tvorba rezerv pre spoločný rezervný fond	DRP	NIE	NIE	NIE	NIE

- Požadované nové rozpočtové riadky – neuplatňuje sa

²¹ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

²² EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

²³ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálne kandidátske krajiny spomedzi partnerov zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.
- ☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto operačných rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	6	Okruh 6 – Susedstvo a svet
---	----------	-----------------------------------

GR: NEAR			Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
☐ Operačné rozpočtové prostriedky										
Rozpočtový riadok ²⁴	Závázky	(1a)			20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	100,0
14 02 01 11 Východné susedstvo ²⁵	Platby	(2a)			20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	100,0
GR: ECFIN			Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
Rozpočtový riadok										
14 02 01 70 NDICI – Tvorba rezerv pre spoločný rezervný fond ²⁶	Závázky	(1b)	27,3	125,0	162,6	32,5	143,4	143,4	65,8	700,0

²⁴ Podľa oficiálnej rozpočtovej nomenklatúry.

²⁵ Posilní sa z rozpočtového riadku 14 02 04 NDICI – Rezerva na vznikajúce výzvy a priority.

²⁶ Suma tvorby rezerv na úvery v rámci makrofinančnej pomoci (9 %), ktorá sa má vyčleniť a zaplatiť do spoločného rezervného fondu v období 2021 – 2027, na základe prijatia ročných rozpočtov.

	Platby	(2b)				81,2	100,0	300,0	218,8	700,0
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov ²⁷										
Rozpočtový riadok 14 20 03 01 Granty poskytované v rámci makrofinančnej pomoci	Závazky	(1c)		0,1			0,15			0,25
	Platby	(2c)		0,1			0,15			0,25
Rozpočtové prostriedky pre GR pre hospodárske a finančné záležitosti SPOLU	Závazky	= 1b + 1c	27,3	125,1	162,6	32,5	143,5	143,4	65,8	700,25
	Platby	= 2b + 2c		0,1		81,2	100,1	300,0	218,8	700,25

□ Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (NEAR + ECFIN)	Závazky	(3)	27,3	125,1	182,6	52,5	163,5	163,4	85,8	800,25
	Platby	(4)		0,1	20,0	101,2	120,1	320,0	238,8	800,25
□ Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU			(5)							
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 6 viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	= 3 + 5	27,3	125,1	182,6	52,5	163,5	163,4	85,8	800,25
	Platby	= 4 + 5		0,1	20,0	101,2	120,2	320,0	238,8	800,25

²⁷

Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“
---	----------	---------------------------

Tento oddiel treba vyplniť s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré sa najprv uvedú v [prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu](#) (príloha V k interným pravidlám), ktorá sa na účely medziúvarovej konzultácie nahrá do aplikácie DECIDE.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
GR: ECFIN								
☐ Ľudské zdroje		0,848	0,424	0,424	0,072	0,072	0,072	1,912
☐ Ostatné administratívne výdavky		–	0,06	–	–	–	–	0,06
GR ECFIN SPOLU	Rozpočtové prostriedky	0,848	0,484	0,424	0,072	0,072	0,072	1,972

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)	0,848	0,434	0,424	0,072	0,072	0,072	1,972
---	--------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7 viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	27,3	125,948	183,084	52,924	163,572	163,472	85,872	802,172
	Platby		0,948	20,484	101,624	120,172	320,072	238,872	802,172

3.2.2. Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov

Viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uved'te ciele a výstupy			Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024		Rok 2025		Rok 2026		Rok 2027		SPOLU		
	VÝSTUPY																
	Druh ²⁸	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet spolu	Náklady spolu
☐																	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1 ²⁹ ...																	
– Výstup	Vyplatenie grantov						20,0		20,0		20,0		20,0		20,0		100,0
– Výstup	Tvorba rezerv na záruku pre vonkajšiu		700,0														700,0
– Výstup	Operatívne posúdenie	1	0,1													1	0,1
– Výstup	Hodnotenie <i>ex post</i>							1	0,15							1	0,15
Špecifický cieľ č. 1 medzisúčet				700,1			20,0	1	20,15		20,0		20,0		20,0		800,25
SPOLU				700,1			20,0	1	20,15		20,0		20,0		20,0		800,25

²⁸ Výstupy znamenajú dodané produkty a služby (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

²⁹ Ako je uvedené v bode 1.4.2. Špecifické ciele...

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- X Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
--	----------	----------	----------	----------	----------	----------	-------

OKRUH 7 viacročného finančného rámca							
Ludské zdroje	0,848	0,424	0,424	0,072	0,072	0,072	1,912
Ostatné administratívne výdavky	–	0,06	–	–	–	–	0,06
Medzisúččet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	0,848	0,484	0,424	0,072	0,072	0,072	1,972

Mimo OKRUHU 7³⁰ viacročného finančného rámca							
Ludské zdroje							
Ostatné administratívne výdavky							
Medzisúččet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca							

SPOLU	0,848	0,484	0,424	0,072	0,072	0,072	1,972
--------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

³⁰

Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.2.3.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

– ☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto ľudských zdrojov:

Odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
☐ Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
20 01 02 01 (Ústredie a zastúpenia Komisie)	5,4	2,7	2,7	0,45	0,45	0,45	12,15
20 01 02 03 (delegácie)							
01 01 01 01 (nepriamy výskum)							
01 01 01 11 (priamy výskum)							
Iné rozpočtové riadky (uveďte)							
☐ Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času) ³¹							
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)							
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ a PED v delegáciách)							
XX 01 xx yy zz ³²	– ústredie						
	– delegácie						
01 01 01 02 (ZZ, VNE, DAZ – nepriamy výskum)							
01 01 01 12 (ZZ, VNE, DAZ – priamy výskum)							
Iné rozpočtové riadky (uveďte)							
SPOLU	5,4	2,7	2,7	0,45	0,45	0,45	12,15

XX predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	Riaditeľ riaditeľstva D: vykonávať dohľad nad operáciou a riadiť ju, spolupracovať s Radou a Parlamentom v súvislosti s prijatím tohto rozhodnutia a schválením memoranda o porozumení (MoP), rokovať s ukrajinskými orgánmi o MoP, preskúmať správy, viesť služobné cesty a posudzovať pokrok pri dodržiavaní podmienosti. Vedúci oddelenia/zástupca vedúceho oddelenia, riaditeľstvo D: pomáhať riaditeľovi pri riadení operácie, spolupráci s Radou a Parlamentom v súvislosti s prijatím tohto rozhodnutia a so schválením MoP, pri rokovaní s ukrajinskými orgánmi o MoP a dohode o úverovom mechanizme (spolu s GR BUDG), pri preskúmaní správ a posudzovaní pokroku pri dodržiavaní podmienosti. Ekonomovia, sektor makrofinančnej pomoci (riaditeľstvo D): pripraviť rozhodnutie a MoP, spolupracovať s orgánmi a medzinárodnými finančnými inštitúciami, uskutočňovať služobné cesty na účely preskúmania, pripravovať správy zamestnancov Komisie a postupy Komisie súvisiace s riadením pomoci, spolupracovať s externými odborníkmi v oblasti operatívneho posúdenia a hodnotenia <i>ex post</i>. GR BUDG (oddelenia E1 a E3 pod dohľadom riaditeľa): pripraviť dohodu o úverovom
--------------------------------	---

³¹ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

³² Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

	mechanizme, rokovať o nej s ukrajinskými orgánmi a predložiť ju na schválenie príslušnými útvarmi Komisie a na podpis obidvomi stranami. Sledovať situáciu po nadobudnutí platnosti dohody o úverovom mechanizme. Pripraviť rozhodnutie (rozhodnutia) Komisie o prijímaní úverov, sledovať predkladanie žiadostí o finančné prostriedky, vybrať banky, pripravovať a realizovať transakcie financovania a vyplácať finančné prostriedky Ukrajine. Vykonávať činnosti back-office v nadväznosti na splatenie úveru (úverov). Vypracovať príslušné správy o týchto činnostiach.
Externí zamestnanci	–

3.2.4. *Súlad s platným viacročným finančným rámcom*

Návrh/iniciatíva:

- ☒ môže byť v plnej miere financovaná prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).

3.2.5. *Príspevky od tretích strán*

Návrh/iniciatíva:

- ☐ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami.

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- ☐ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.